

Veresegyház Város Önkormányzat Képviselő-testületének
15/2008. (V.21.) ÖR. sz. rendelete
a helyi természeti területek és értékek védetté nyilvánításáról
(a módosításokkal egységes szerkezetben)

A rendeletet módosította a 21/2009. (VI. 21.) sz.,
a 13/2012.(III.22.) sz. és a 20/2012.(V.16.) sz. rendelet.

Veresegyház Város Önkormányzata Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában, a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (továbbiakban: tv. törvény) 24. § (1) bekezdés b) pontjában biztosított jogkörében eljárva, illetve a természeti értékek védelmére vonatkozó jogszabályok előírásaival és a védelem szakmai követelményeivel összhangban, az alábbi rendeletet alkotja.

1. §

A rendelet célja

Jelen rendelet célja, hogy

- (1) a kiemelt oltalmat igénylő földtani, víztani, növénytani, állattani, tájképi vagy más közérdekből védelemre érdemes helyi természeti területek és értékek körét megállapítsa és azokat védetté nyilvánítsa,
- (2) jogi eszközöket biztosítson a természetvédelem helyi szintű szabályainak megállapításával a város területén található természetvédelmi területek és értékek megőrzéséhez és fenntartható fejlesztéséhez,
- (3) a helyi természetvédelmi szabályozás eszközeit és gyakorlatát a nagyobb léptékű – a Veresegyházi Kistérségre, illetve tágabb környezetére is kiterjedő – ökológiai folyamatok és természetvédelmi törekvések, térségi együttműködések szolgálatába állítsa;
- (4) elősegítse a város természeti területek és értékek jellegzetességeinek, növény- és állatvilágának, földtani, víztani, valamint tájképi értékeinek megőrzését, illetve kutatását, oktatási és ismeretterjesztési célú hasznosítását,
- (5) előmozdítsa a társadalom bevonását a természeti területek és értékek hatékony megőrzésébe és a széleskörű szemléletformálásba.

2. §

Alapfogalmak

E rendelet alkalmazásában:

1. *környezeti elem*: a föld, a levegő, a víz, az élővilág, valamint az ember által létrehozott épített (mesterséges) környezet, továbbá ezek összetevői;

2. *természeti erőforrás*: a – mesterséges környezet kivételével – társadalmi szükségletek kielégítésére felhasználható környezeti elemek vagy azok egyes összetevői;

3. *természeti érték*: a természeti erőforrás, az élővilág és a fennmaradásához szükséges élettelen környezete, valamint más, természeti erőforrásnak nem minősülő környezeti elem, beleértve a védett természeti értéket is;

4. *természeti terület*: valamennyi olyan földterület, melyet elsősorban természet közeli állapotok jellemeznek;

5. *védett természeti érték (természetvédelmi érték)*: e rendelet vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított - kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő - élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, továbbá barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány;

6. *védett természeti terület*: e rendelet vagy más jogszabály által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított (kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület;

7. *egyedi tájérték*: Egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

3. §

A rendelet hatálya

Jelen rendeletben meghatározott természetvédelmi szabályokat kell alkalmazni (a természetvédelmét szabályozó országos hatályú jogszabályokban foglaltakon túlmenően) Veregyház város közigazgatási területén az országos védelem alatt nem álló, de ritkaságuk, különlegességük miatt értékes – jelen rendelettel védetté nyilvánított, illetve más jogszabály által helyi védettség alá helyezett -, természeti területekre és értékekre.

4. §

Természetvédelmi területek, értékek védetté nyilvánítása

(1) A kiemelt oltalomra érdemes helyi jelentőségű természeti terület illetve érték védetté nyilvánításáról Veregyház Város Önkormányzatának Képviselő-testülete alkot rendeletet.

(2) A védetté nyilvánítási eljárás magánszemély, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet kezdeményezésére, vagy hivatalból indulhat el. Az írásban benyújtott indítványban részletesen le kell írni a terület, illetve a természeti értékek védelmét indokoló körülményeket, a terület, illetve

természeti érték pontos lelőhelyét (hrsz., utca, házszám, térkép), tulajdonosának, kezelőjének nevét és címét.

(3) A védetté nyilvánítási eljárást a bejelentés, javaslat Polgármesteri Hivatal általi kézhezvételt követő 30 napon belül meg kell kezdeni.

(4) ¹ A helyi jelentőségű terület és érték védetté nyilvánításának előkészítése és lefolytatása a jegyző feladata.

(5) Veresegyház Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a város természeti értékeinek a jelen és jövő generációk számára történő megőrzése érdekében jelen rendelettel védetté nyilvánítja a jelen rendelet 1. sz. *mellékletében* felsorolt természeti területeket, értékeket.

(6) Az (5) bekezdésben védetté nyilvánított területek, természeti értékek és egyedi tájértékek területi hatályát e rendelet 2. sz. *melléklete tartalmazza*.

5. §

Általános természetvédelmi előírások

(1) A védett természeti területekre vonatkozóan e rendelet hatályba lépésétől számított 1 éven belül – a Tv. törvényben szabályozott előírások figyelembe vételével – természetvédelmi kezelési tervet kell kidolgozni.

(2) ² A védett természeti területekre vonatkozó kezelési terveket a 3/2008.(II.5.) KvVM rendeletben foglalt tartalmi követelmények szerint kell elkészíteni.

(3) A kezelési terv készítése során az önkormányzat a Bizottság bevonásával beszerzi az illetékes nemzeti park igazgatóság szakvéleményét és egyeztet a terület kezelőivel, illetve tulajdonosaival.

(4) A tilalmak, korlátozások illetve a természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött tevékenységek körét természetvédelmi övezetenként – természeti-, kezelési övezetekre vonatkozóan – kell meghatározni.

(5) Az egyes övezetekre vonatkozó tilalmak, korlátozások és tevékenységek köre nem csökkenthető, az előírások csak szigorító jelleggel módosíthatók.

(6) A védett területek kezelési rendelkezései ezen rendelet mellékleteként a rendelet hatálybalépését követő egy éven belül kerülnek kihirdetésre.

6. §

A védett természeti területek és értékek állapotának felülvizsgálata, monitorozása

¹ A 13/2012.(III.22.) sz. rendelet 16. § (1) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályba lép: 2012. III. 23.

² A 13/2012.(III.22.) sz. rendelet 16. § (2) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályba lép: 2012. III. 23

(1) Az önkormányzat jogosult a védett természeti terület és érték állapotára vonatkozóan tájékozódni és ellenőrizni, hogy a terület kezelője jelen rendelet és a kezelési tervben meghatározottak alapján kezeli a természetvédelmi területet és értéket.

(2) ³ A helyi jelentőségű védett természeti területek és értékek állapotát és annak változásait folyamatosan figyelemmel kell kísérni. A folyamatosan végzett vizsgálat célja, hogy a város természeti értékeinek állapotáról és a védelem érdekében szükséges teendőkről a Képviselő-testület tagjai, továbbá a lakosság tájékozódhasson.

(3) A helyileg védett természeti területek és értékek állapotának figyelemmel kísérése, illetve a felülvizsgálat feladatának megvalósítása a jegyző kötelezettsége.

(4) ⁴ A terület természetvédelmi kezelőjének felkérésére — az arra szakértelemmel rendelkező szervezet bevonásával — legalább kétfévente jelentést kell készítenie:

- a) minden naptári év végén a terület természeti állapotáról, az élőhelyekben bekövetkezett változásokról,
- b) kezelő által finanszírozott és engedélyezett kutatásokról,
- c) a természetvédelmi rekonstrukciók, rehabilitációk elvégzéséről,
- d) az élőhelyek monitoringjáról,
- e) a kezelési terv végrehajtásáról, eredményeiről, és az abban foglalt kezelések esetleges megghiúsulásáról, annak okairól.
- f) ⁵ a város természeti értékeinek állapotáról és a szükséges teendőkről, hogy a képviselő-testület, valamint a hivatal dolgozói tájékozódhassanak, illetve tájékoztassák a település lakosságát.

(5) A terület kezelője feljegyzést készít:

- a) a terület tulajdonosaival és bérlőivel folytatott egyeztetésekről,
- b) minden rendkívüli természeti eseményről,
- c) alkalmi jellegű, a területre nézve új botanikai és zoológiai észlelésekről,
- d) negatív antropogén hatásokról.

(6) A védett területek és értékek állapota legalább kétfévente vizsgálatra kerül, amely vizsgálatnak a célja, hogy a kezelési rendelkezéseket a területek állapota által indokolt mértékben módosítsák

³ A 13/2012.(III.22.) sz. rendelet 16. § (3) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályba lép: 2012. III. 23

⁴ A 13/2012.(III.22.) sz. rendelet 16. § (4) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályba lép: 2012. III. 23

⁵ A 13/2012.(III.22.) sz. rendelet 16. § (5) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályba lép: 2012. III. 23

(7) ⁶ A vizsgálat eredményeit és következtetéseit tartalmazó tájékoztatót a Jegyző terjeszti a képviselő testület elé, amelyről a testület határozatot hoz.

7. §

A természetvédelmi területek egyes övezeteire vonatkozó előírások

(1) A természetvédelmi területek vonatkozásában a Tv. törvényben foglalt előírásokon túlmenően az alábbi szabályozást kell alapul venni:

(2) *Természeti övezetre vonatkozó előírások*

Tilos:

- a) A természeti értékek jelentős zavarásával, károsodásával járó vízügyi munkálatok végzése, vízkivétel, vízkormányzás (kivéve a kárelhárítást, illetve ha azok természetvédelmi céllal történnek),
- b) Erdő, rét, legelő művelési ágának megváltoztatása,
- c) Gyepfeltörés, tárcsázás, erdőrésztlet tarvágása,
- d) Növényvédőszer és műtrágya környezetbe juttatása,
- e) Fény-, zaj- vagy egyéb zavaró hatással járó munkálatok illetve tevékenységek végzése,
- f) Sugárzó, rádiójeleket kibocsájtó/továbbító berendezés telepítése,
- g) Mindennemű építési tevékenység és telekalakítás, kivéve azon eseteket, amennyiben az kifejezetten természetvédelmi célokat szolgál,
- h) A madarak és a vadállomány bármilyen eszközzel történő riasztása, vadászata,
- i) Gépjárművel történő behajtás (kivételt képez a természetvédelmi érdekből a természetvédelmi kezelő illetve hatóság részéről történő behajtás),
- j) A területen távirányítható légi vagy vízi eszköz használata nem lehetséges
- k) Tűzgyújtás, kivéve ha azt a természetvédelmi hatóság rendeli el,
- l) A terület üdülés és sportolás céljára történő, természeti értékek károsodásával járó bármilyen igénybevétele,
- m) Egyéb, a természeti övezet jellegét veszélyeztető tevékenység

(3) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges:

- a) A természetvédelmi kezelési tervekben leírtaktól eltérő területkezelői tevékenység végzéséhez vagy felhagyásához,
- b) Növényzet égetéséhez, kaszálásához illetve gyűjtéséhez.

⁶ A 13/2012.(III.22.) sz. rendelet 16. § (6) bekezdésével megállapított szöveg. Hatályba lép: 2012. III. 23

(4) A természetvédelmi területek kezelési övezeteire vonatkozó általános előírások

Tilos:

- a) A forgalom elől elzárt, illetve közútnak nem minősülő szilárd burkolattal el nem látott utakra motorkerékpárral, quaddal, illetve gépjárművel történő behajtás.
- b) A természeti övezet természeti értékeit veszélyeztető illetve károsító tevékenységek végzése,
- c) A földrészletek művelési ágának, méretének, alakjának megváltoztatása, kivéve a természet védelmét szolgáló beavatkozásokat.

(5) A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges:

- a) mindennemű fény- és/vagy hanghatással járó rendezvény (pl. tűzijáték) lebonyolításához,
- b) Mindennemű építési tevékenység és telekalakításhoz
- c) A természetvédelmi hatóság csak a szolgálati, termelési vagy kezelési feladatokat ellátó személyek, szervezetek részére adhat írásbeli engedélyt a behajtáshoz. Az engedélynek tartalmaznia kell:

- az engedély számát
- az engedélyes nevét, lakcímét (székhelyét, telephelyét),
- a gépjármű típusát, forgalmi rendszámát,
- az engedély érvényességi idejét, térbeli hatályát,
- a védelem érdekében szükséges esetleges korlátozásokat,

8. §

A védett természeti területek és értékek fenntartásának, kezelésének anyagi alapja

(1) A védett természeti területek és értékek megóvását, őrzését, fenntartását, kezelését, bemutatását, valamint helyreállítását – a természetvédelmi hatósági jogkör gyakorlójának irányításával – a természetvédelmi terület vagy érték tulajdonosa, kezelője látja el.

(2) Az Önkormányzat jelen rendeletben meghatározott, a rendes gazdálkodás körébe tartozó tevékenység anyagi fedezetét a természetvédelmi terület vagy érték kezelője részére a helyi környezetvédelmi alapon keresztül biztosítja. A rendes gazdálkodás körét meghaladó, a természet értékeinek megóvását szolgáló feladatok ellátásának anyagi fedezetét az önkormányzat éves költségvetésében kell előirányozni.

(3) Természetvédelmi terület kezelésével, természetvédelmi kezelői feladatokkal más, arra alkalmas szervezet is megbízható.

(4) A természetvédelmi hatóság részéről kiszabott bírságok jogszabályban előírt hányadából befolyt összeget a helyi környezetvédelmi alapon keresztül az érintett természeti érték kezelésére, fenntartására, helyreállítására kell fordítani.

(5) Amennyiben a Környezetvédelmi Alap anyagi kerete lehetővé teszi, a helyi védettség alá sorolt természeti értékek hatékonyabb megőrzése érdekében az önkormányzat szakképzett természetvédelmi őrt alkalmaz.

9. §

A társadalom bevonása a védett természeti értékek megőrzésébe

(1) Az önkormányzat a védett természeti értékek megőrzését – a vonatkozó jogszabályokban biztosított lehetőségek szerint — polgári természetvédelmi örök és helyi civil szervezetek bevonásával teszi hatékonyabbá.

(2) Az önkormányzat az információk átadásával és a környezetvédelmi alap pályázati rendszerén keresztül segíti a helyi civil szervezetek, óvodák és iskolák helyi természeti értékek megismeréséhez, bemutatásához kapcsolódó környezeti szemléletformálási programjait.

10. §⁷

Hatályon kívül helyezve.

11. §

Egyéb rendelkezések

(1) Önkormányzati tulajdonban lévő helyi jelentőségű természetvédelmi terület és érték a forgalomképtelen vagyontárgyak körébe tartozik.

(2) A helyi természetvédelmi tevékenység irányítása, összehangolása és ellenőrzése a Bizottsággal együttműködő Jegyző feladata.

(3) Jelen rendeletben nem szabályozott kérdésekben a Tv. törvény és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok előírásait kell alkalmazni.

12. §

Záró rendelkezések

A rendelet 2008. július 1. napján lép hatályba, és azt követően kell alkalmazni a természetvédelmi területek és értékek tekintetében.

⁷ Hatályon kívül helyezte a 20/2012.(V.16.) sz. rendelet 1. § (3) bekezdése. Hatálytalan: 2012. V.17-től.

Veresegyház, 2008. május 14.

Dr. Tahon Róbert
jegyző

Pásztor Béla
polgármester

1. számú melléklet

Orchideás-rét Természetvédelmi Terület (08/2 hrsz.),

A védett talajlakó orchideák (pl. mocsári nőszőfű) tömegesen fordulnak elő az Orchideás-réten, összesen több mint 1,5 millió Ft eszmei értékben.

2. számú melléklet

3. számú melléklet

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV **Orchideás-rét Helyi Természetvédelmi Terület** **TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERV** **Orchideás-rét Helyi Természetvédelmi Terület**

Jelen melléklet a „Természetvédelmi kezelési tervek készítésére, készítőjére és tartalmára vonatkozó szabályokról” szóló 3/2008. (II. 5.) KvVM rendelet és a „Helyi természeti területek és értékek védetté nyilvánításáról” szóló 15/2008 (V. 21.) ÖR sz. rendelet előírásai alapján készült. Az Orchideás-rét HTT (08/2 hrsz, területe kb. 0,2 ha) a Pamut-tó keleti partja és a Fenyves között található, kb. 50 x 40 m-es földterület. A sík részen homoki láprét található, főként fűzbokrokkal, fehér nyárral és erdei fenyővel benépesítve, a meredek homokoldalt pedig nyílt, mészkedvelő homokpusztai vegetáció borítja.

1. Természetvédelmi célkitűzések

1.1. Elérendő célállapot:

Az Orchideás-rét HTT területén természetközeli állapot elérése, melyet csak kis mértékű emberi hatás érint. Ez a degradációt jelző fajok visszaszorulását és a természetességet jelző fajok térnyerését jelenti. Célkitűzés: a természetességet jelző fajok legalább 80%-os arányának elérése 2015-ig.

1.2. Elérendő természetvédelmi célok:

- a homoki láprét és a nyílt homokpuszta társulások térnyerésének biztosítása,
- a védett növény- és állatfajok megőrzése, állományuk növelése.

Védett növényfajok	Célkitűzés	Határidő
Hússzínű ujjaskosbor (<i>Dactylorhiza incarnata</i>)	Populációnövelés 20%-kal	2014
Vitézkosbor (<i>Orchis militaris</i>)	A faj szaporodási feltételeinek biztosítása	folyamatos
Mocsári kosbor (<i>Orchis laxiflora</i> subsp. <i>palustris</i>)	A faj egyetlen példánya szaporodási feltételeinek biztosítása	folyamatos
Mocsári nőszőfű (<i>Epipactis palustris</i>)	Populációnövelés 10%-kal	2014
Kisvirágú pacsirtafű (<i>Polygala amarella</i>)	Populációnövelés 20%-kal	2014
Mocsári kígyófü (<i>Triglochin palustre</i>)	Populációnövelés 20%-kal	2014
Homoki imola (<i>Centaurea arenaria</i> subsp. <i>Tauscheri</i>)	A faj szaporodási feltételeinek biztosítása	folyamatos
Fényes poloskamag (<i>Corispermum nitidum</i>)	A faj szaporodási feltételeinek biztosítása	folyamatos

2. Természetvédelmi stratégiák

2.1. Inváziós fajok visszaszorítása:

- aranyvessző fajok kézi kaszálása,
- erdei fenyő: csemeték esetében kézi gyomlálás, nagyobb példányoknál favágás,
- gyalogakác: csemeték és sarjak esetében kézi gyomlálás, nagyobb példányoknál favágás,
- selyemkóró: kézi gyomlálás,
- parlagfű: kézi gyomlálás.

Az inváziós fajok kiirtása pozitív hatással lesz a természetes növénytakaságok szerkezetére, fajösszetételére, természetességére.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Az Orchideás-rét HTT kezelését a Duna-Ipoly Nemzeti Parkkal egyeztetve kell végezni.

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Mivel a terület egészét szükséges kezelni, a *természeti- és kezelési övezetek* elkülönítése nem indokolt.

3.1.1. Élőhelyek kezelése, fenntartása

A mai Pamut-tó és környezete helyén a XVIII. század végén (az I. Katonai Felmérés idején) a mélyen fekvő területeken nedves gyepek, a magasabb térszíneken pedig szántó volt. A szomszédos dombon fekvő Fenyvest az 1950-es években telepítették. Jelenleg az Orchideás-réten két növénytakaság degradált foltjai találhatók: a homoki láprét (*Molinio-Salicetum rosmarinifoliae*) és a meszes talajú nyílt homokpuszta (*Festucetum vaginatae*). A terület méretéhez képest fajgazdag vegetáció feltehetően a Pamut-tó kialakítását (földmunkáit) követően (1982-től), másodlagosan telepedett meg. Értékét – a védett fajakon túl – növeli az a tény is, hogy ezen (a Duna-Tisza közti vegetációval egyébként rokon) takaságok a térségben – a lecsapolások és beépítések következtében – már csak kis, elszigetelt foltokban maradtak fent. Mindkét takaságot veszélyeztetik az időszakosan megjelenő motoros sportok (elsősorban a krosszmotorozás és a quadozás). Az élőhely az autók, terepjárók elől facölöpökkel és fasorompóval, illetve árkokkal le van zárva, azonban ezek rongálása miatt indokolt a folyamatos karbantartás.

Kisebbségi mértékű illegális hulladéklerakás elsősorban nyáron fordul elő, főként a strandolók és a horgászok által. Ezen kívül egyesek alkalmi toalettként is használják a területet, és a rét közvetlen közelében nyaranta gyakran raknak illegálisan tüzet. Ezek a hatások területet gyomosítják (nő a tápanyag-terhelés), a tűz pedig további veszélyt is jelent a növényzetre. Egy esetben előfordult a területen a védett mocsári nőszőfüvet tartalmazó gyeptéglák kiásása is. Nyáron a meredek homokfalat a strandolók veszik birtokba, mely a homokpusztai vegetáció bolygatásával jár.

Az élőhely fennmaradására az egyik legnagyobb veszélyt a beerdősülés és az aranyvessző terjedése jelenti. A dombtető fenyveséből az erdei fenyő legurult tobozai folyamatos magutánpótlást biztosítanak, ezért a fenyőcsemeték eltávolítása is rendszeresen végzendő (Jól mutatja a nagyságrendet, hogy 2007-ben a Fabriczius József Általános Iskola diákjai néhány óra alatt 570 db. csemetét távolítottak el.)

Az alábbi táblázat kezelési időpontjait a védett növényfajok virágzási időpontjainak figyelembe vételével adtuk meg, azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy az aktuális év időjárása ezt jelentősen módosíthatja. A kaszálás során fokozott figyelmet kell fordítani a védett növényfajok egyedeinek megóvására!

Rendszeresen elvégzendő természetvédelmi kezelési feladatok					
Inváziós fajok	Virágzási idő	Kezelendő állomány	Kezelési mód	Időpont (évente)	Megjegyzés
Aranyvessző fajok* (<i>Solidago spp.</i>)	júl.-okt.	~ 3000-4000 tő (kb. 50 m ²)	Kézi kaszálás	Június vége és/vagy szeptember	
Erdei fenyő* (<i>Pinus sylvestris</i>)	máj.-jún.	Csemete: ~ 500 db., Idős egyedek: 25 db.	Csemeték: kézi gyomlálás Nagyobb példányok: kivágás	Június vége és/vagy szeptember	Lokálisan inváziós faj
Gyalogakác* (<i>Amorpha fruticosa</i>)	máj.-jún.	8 db.	Csemeték, sarjak: kézi gyomlálás, Nagyobb példányok: kivágás	Június vége és/vagy szeptember	Különösen oda kell figyelni, hogy a nagyobb példányok kivágása után a sarjadzást visszaszorítsuk
Selyemkóró (<i>Asclepias syriaca</i>)	jún.-júl.	25 tő	Kézi gyomlálás	Június vége és/vagy szeptember	
Parlagfű (<i>Ambrosia artemisiifolia</i>)	jún.-okt.	kb. 200 tő	Kézi gyomlálás (a kis egyedszám miatt)	Június vége és/vagy szeptember	Elsősorban a homokpuszta bolygatott részein (keréknyomok mentén) fordul elő

* Ezen fajok mielőbbi visszaszorítása prioritást élvez

3.1.2. Fajok védelme

A 3.1.1. pontban felsorolt kezelési előírások az alábbi védett fajok fennmaradását segíti elő:

Az Orchideás-rét HTT védett természeti értékei	Virágzási idő	Eszmei érték	Állomány	Eszmei érték x állomány
Hússzínű ujjaskosbor (<i>Dactylorhiza incarnata</i>)	máj.-jún.	10 000.- Ft	10 tő	100 000.- Ft
Vitézkosbor (<i>Orchis militaris</i>)	máj.-jún.	10 000.- Ft	4 tő	40 000.- Ft

Mocsári kosbor (<i>Orchis laxiflora subsp. palustris</i>)	jún-júl.	10 000.- Ft	1 tő*	10 000.- Ft
Mocsári nőszőfű (<i>Epipactis palustris</i>)	jún-aug.	5 000.- Ft	~ 300 tő**	1 500 000.- Ft
Kisvirágú pacsirtafű (<i>Polygala amarella</i>)	ápr-jún.	5 000.- Ft	~ 30 tő	150 000.- Ft
Mocsári kígyófű (<i>Triglochin palustre</i>)	jún-szept.	2 000.- Ft	~ 30 tő	60 000.- Ft
Homoki imola (<i>Centaurea arenaria subsp. Tauscheri</i>)	jún-szept.	10 000.- Ft	2 tő	20 000.- Ft
Fényes poloskamag (<i>Corispermum nitidum</i>)	júl-szept.	2 000.- Ft	3 tő	6 000.- Ft
Fürgegyík (<i>Lacerta agilis</i>)	-----	10 000.- Ft	n. a.	n. a.
Eszmei érték összesen:	-----	-----	-----	1 886 000.- Ft

* Bizonytalan előfordulás, utoljára 2001-ben virágzott

** Rizómás növény, ezért az egyedszám ennél látszólag jóval több

A nyílt homokpuszta növényfajai (2007-es és 2008-as adatok):

1	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>
2	<i>Artemisia sp.</i>
3	<i>Centaurea arenaria subsp. Tauscheri</i>
4	<i>Centaurea sp. (H)</i>
5	<i>Cirsium sp.</i>
6	<i>Corispermum nitidum</i>
7	<i>Dianthus sp. (H)</i>
8	<i>Equisetum sp.</i>
9	<i>Euphorbia cyparissias (H)</i>
10	<i>Euphorbia sequierana (H)</i>

11	<i>Festuca vaginata</i>
12	<i>Gypsophila paniculata</i>
13	<i>Melilotus album</i>
14	<i>Melilotus officinalis</i>
15	<i>Odontites rubra</i>
16	<i>Pinus sylvestris</i>
17	<i>Populus alba</i>
18	<i>Populus nigra</i>
19	<i>Setaria sp. (H)</i>
20	<i>Silene otites</i>

H: herbárium példány rendelkezésre áll

A homoki láprét növényfajai (2007-es és 2008-as adatok):

1	<i>Achillea collina</i>
2	<i>Achillea millefolium</i>
3	<i>Amorpha fruticosa</i>
4	<i>Angelica sylvestris</i>
5	<i>Asclepias syriaca</i>
6	<i>Aster sp.</i>
7	<i>Betula pendula</i>
8	<i>Briza media</i>

9	<i>Carex flacca</i>
10	<i>Carex hirta</i>
11	<i>Centaureum erythraea</i>
12	<i>Chrysanthemum leucanthemum subsp. leucanthemum</i>
13	<i>Cirsium canum</i>
14	<i>Cyperus fuscus</i>
15	<i>Dactylis glomerata</i>

16	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
17	<i>Deschampsia caespitosa</i>
18	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
19	<i>Epipactis palustris</i>
20	<i>Equisetum arvense</i>
21	<i>Eupatorium cannabinum</i>
22	<i>Filipendula ulmaria</i>
23	<i>Hypericum tetrapterum</i>
24	<i>Juncus sp.</i>
25	<i>Lathyrus pratensis</i>
26	<i>Leontodon autumnalis</i>
27	<i>Melilotus officinalis</i>
28	<i>Molinia hungarica</i>
29	<i>Ononis spinosa</i>
30	<i>Orchis laxiflora subsp. palustris</i>
31	<i>Orchis militaris</i>
32	<i>Petrorhagia prolifera</i>
33	<i>Phragmites australis</i>
34	<i>Pinus sylvestris</i>
35	<i>Polygala amarella</i>
36	<i>Populus alba</i>
37	<i>Populus nigra</i>
38	<i>Potentilla erecta</i>
39	<i>Pulicaria dysenterica</i>
40	<i>Pycnus flavescens</i>
41	<i>Ranunculus repens</i>
42	<i>Rhinanthus minor</i>
43	<i>Salix alba</i>
44	<i>Salix cinerea</i>
45	<i>Salix repens subsp. rosmarinifolia</i>
46	<i>Sanguisorba officinalis</i>
47	<i>Solidago canadensis</i>
48	<i>Solidago gigantea</i>
49	<i>Sonchus arvensis</i>
50	<i>Stenactis annua</i>
51	<i>Taraxacum officinale</i>
52	<i>Trifolium sp.</i>
53	<i>Triglochin palustre</i>

54	<i>Tussilago farfara</i>
55	<i>Vicia cracca</i>

A gombafajok közül a nyílt homokpusztán a mérgező tengerparti susulyka (*Inocybe heimii*) és a homoki papsapkagomba (*Helvella leucopus*) fordul elő, a homoki lápréten pedig egy pirosas színű nedűgomba faj, feltehetően a feketedő nedűgomba (*Hygrocybe nigrescens*) és egy ritka pöfeteg-féle, a vörösbarna kocsonyáspöfeteg (*Mycenastrum corium*) él.

3.1.3. Látogatás

A terület a kitaposott ösvények mentén szabadon látogatható.

3.1.4. Oktatás és bemutatás

A terület oktatási célú felkeresése tanösvény túravezetés során vagy polgári természetőr kísérettel javasolt. Itt található a Veresegyházi Tavak Tanösvény 4. állomása („Sivatag és oázis”), melyet a 4-es számú facölöp jelez. A kirándulókat a helyes útirányba további cölöpök terelik (a homoki láprét és a nyílt homokpuszta határán). A ritka növények védelme érdekében az ösvényről letérni nem szabad, a rongálások miatt a terelő cölöpök rendszeres pótlása szükséges.

3.1.5. Kutatás, vizsgálatok

(A tervezési területen természetvédelmi és egyéb célból végzett kutatási tevékenységre vonatkozó előírások, korlátozások és tilalmak meghatározása.)

2009. november 30-ig megvizsgálandó az alábbi védett fajok előfordulása az Orchideás-réten:

- tarka zsurló (*Equisetum variegatum*; eszmei értéke: 5000 Ft)
- magyar tölcsérzuzmó (*Cladonia magyarica*; eszmei értéke: 5000 Ft),
- fészkepítő hangya faj(ok), (eszmei érték: 50.000 Ft) és lepkék.

A rét botanikai monitorozását (védett és inváziós fajok populációmérete, illetve állomány nagysága, cönológiai felvételek készítése stb.) **2 évente** (júniusban és/vagy szeptemberben), zoológiai monitorozását (lepkék, kételtűek, hüllők) **4 évente** kell elvégeztetni.

3.1.6. Terület- és földhasználat

2009. 08. 30-ig elvégzendő feladatok:

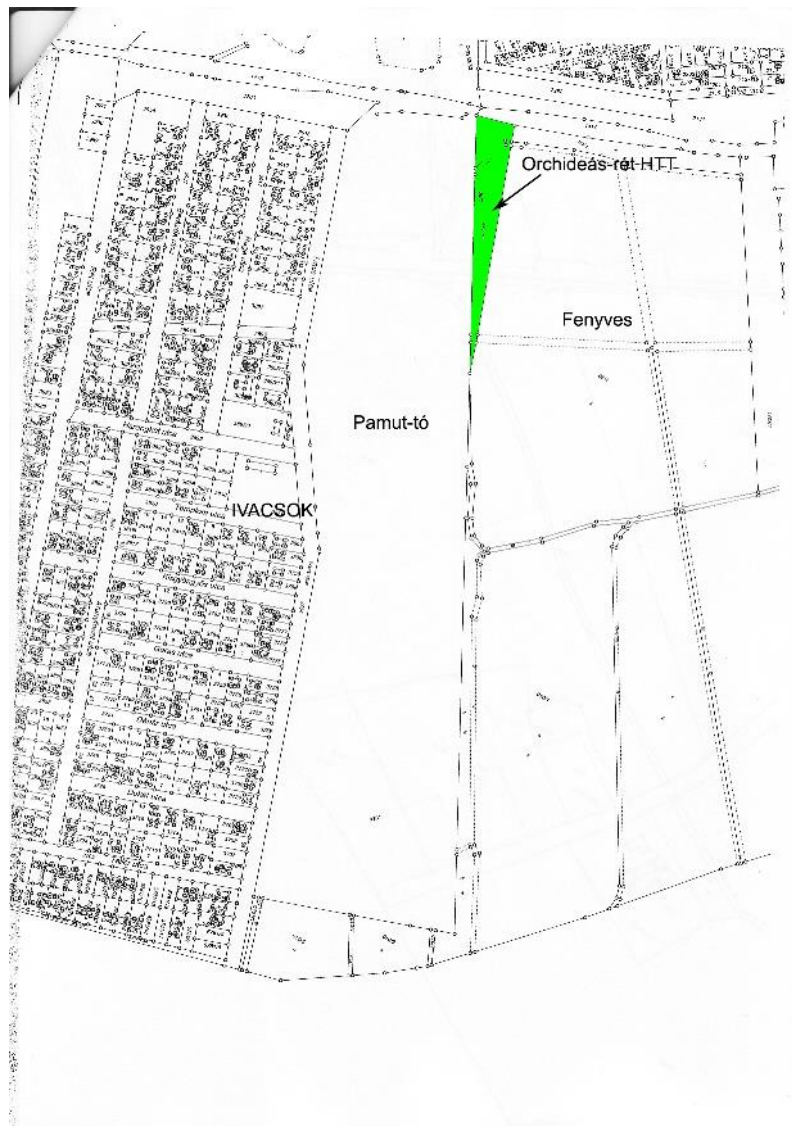
- kitáblázás (Orchideás-rét Helyi Természetvédelmi Terület),
- esztétikus (környezetbe illő) faanyagú szemétgyűjtő(k) kihelyezése és rendszeres ürítésének biztosítása.

A terület ellenőrzése

Az Orchideás-rét HTT rendszeres ellenőrzése szükséges mezőőr és/vagy önkormányzati természetvédelmi őr és polgári természetőrök által. Fokozott figyelmet kell fordítani az

időnként előforduló illegális tűzgyújtásra is, mely a szomszédos Fenyvest is fenyegeti. A járőrözést nyáron kéthetente, tavasszal, ősszel és télen havonta, lehetőleg hétvégén kell végezni.

1. Az Orchideás-rét HTT elhelyezkedése

2. Fotók az Orchideás-rét HTT-ről

A félsivatagi adottságokkal rendelkező
nyílt homoki gyepterület

A vitéz kosbor a homoki láprét
legszebb orchideája

